

Chcete byť úspešný? Podnikajte zodpovedne

Sektorová príloha k príručke pre malých a stredných podnikateľov

Podnikať zodpovedne znamená dosahovať úspech spôsobmi, ktoré ctia etické hodnoty, vážia si ľudí a komunitu a chránia životné prostredie. Zodpovedné firmy sa snažia znížiť negatívne vplyvy na okolie, životné prostredie a ľudí a zvýšiť pozitívne pôsobenie firmy. Prinášame vám stručný prehľad hlavných tém a vplyvov v danom sektore a trendov spájaných so zodpovedným podnikaním v danom odvetví.

Dopad na životné prostredie

Budovy a ďalšie stavby spotrebávajú počas svojho životného cyklu enormné množstvo neobnoviteľných prírodných zdrojov, či už je to pri výrobe stavebných materiálov, ich preprave, prevádzke stavby alebo následnej recyklácii. Zaberanie poľnohospodárskej pôdy či lesnej krajiny, ktoré sa menia na zastavané plochy, má tiež negatívny vplyv na biodiverzitu, populáciu živočíchov a celkovú klímu v krajine. Environmentálne aspekty tak hrajú dôležitú úlohu vo všetkých stavebných investíciách.

Udržateľnosť používaných materiálov

Výber materiálov by mal byť ovplyvnený ich trvácnosťou a vplyvom na naše zdravie, ako aj vzdialenosťou zdroja, ich obnoviteľnosťou a recykláciou bez straty kvality. Betón je po vode druhým najpoužívanejším materiálom na svete. Jeho výroba je však energeticky a materiálovo veľmi náročný proces. Ak je použitie betónu potrebné, mal by sa uprednostniť jeho ekologickejší variant na báze zmesových cementov, pretože pri ich výrobe sa spotrebuje menej prírodných surovín a vzniká menej emisií CO₂.

Energetická efektívnosť

Stavby sa na spotrebe celkovej energie podieľajú 40-timi %. Približne jedno percento sa spotrebuje počas výstavby, 84% v priebehu ich využívania a 15% pohltia stavebné materiály. Energetická efektívnosť počas využívania stavby zahŕňa celú

škálu otázok ako vzduchová priepustnosť, tepelné mosty, vetranie a vykurovanie, použitie fotovoltických systémov na domoch a mnohé iné. Na vyhodnotenie využívania energie v danom objekte slúži energetický audit. V jeho rámci sa identifikujú možnosti úspor energie a navrhujú sa opatrenia na ich dosiahnutie. Od roku 2006 je povinné vykonať energetickú certifikáciu nových budov a zaradenie budovy do tried energetickej hospodárnosti (triedy A – G) na základe výpočtu integrovanej energetickej hospodárnosti a kategorizácie budov.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Stavebníctvo je veľmi riziková činnosť, preto jednou z najdôležitejších zodpovedností je dodržiavanie predpisov bezpečnosti pri práci. Veľmi dôležité sú pravidelné školenia zamestnancov. Medzi systémy, ktoré môžu zdokonaľiť túto oblasť, patrí zavedenie certifikovaného systému riadenia bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci podľa špecifikácie OHSAS 18000.

Linky

www.zodpovednepodnikanie.sk • www.iepd.sk • www.zelenarchitektura.sk • www.ozartur.sk • www.setri.sk • www.setrimeenergiu.sk • www.energia.sk/obnovitelne-zdroje/ • www.hlina.info • www.skanska.com/en/About-Skanska/Sustainability/ • www.baubiologie.cz

nové trendy

Prírodné stavitelstvo

V stavitelstve sa začínajú v stále väčšej miere využívať prírodné a obnoviteľné materiály ako drevo, hlina, slama, izolácie z vlny, konope, korku, dreva a celulózy. Dôvodom je ich priaznivý vplyv na vnútorné prostredie a teda aj na zdravie ľudí. Prírodné materiály sú nám blízke a prirodzené, sú zväčša lokálne a spotrebujú málo energie pri výrobe. Strechy zo zeleným porastom, sa začínajú realizovať už aj na Slovensku, lebo sú trvácnejšie, pomáhajú v lete zlepšiť mikroklimu a zadržať návalové dažďové vody.

Pasívne domy

V pasívnom dome je merná spotreba tepla max. 15 kWh/m²/rok, teda o 80% menej ako povoľuje nový energetický zákon v EÚ. Pasívny dom dokáže využiť pasívne solárne zisky, ako aj zisky zo spotrebičov a ľudského tepla. Pasívny dom vyžaduje v prvom rade kvalitný návrh s výpočtami a správne situovanie. Pri realizácii je potrebné kvalitné zateplenie s odstránením tepelných mostov, vzduchotesnosť, regulované vetranie s využitím tepla z odchádzajúceho vzduchu, okná a dvere s najlepšimi parametrami a premyslený systém výroby teplej úžitkovej vody spojený s dokurovaním potrebných malých tepelných strát. Na ohrev sa využívajú najmä malé tepelné čerpadlá. Podľa pripravovanej legislatívy EÚ sa od roku 2020 budú môcť stavať len pasívne domy.

FeildenCleggBradleyStudios

Predmet činnosti: Architektonické a projektantské služby

Miesto: Bath a Londýn, Spojené Kráľovstvo

Rok založenia: 1978

Počet zamestnancov: 110

Kontakt: www.fcbstudios.com

aktivity

- ▶ Environmentálne myslenie preniká všetky projekty, či klientova požiadavka zahŕňa ekologickú stavbu alebo nie.
- ▶ Firma realizovala prieskum týkajúci sa inovácii v oblasti ochrany životného prostredia a architektúry, ktorý zhrnula v publikácii: FeildenCleggBradley: AnEnvironmentalHandbook (www.theenvironmentalhandbook.com)
- ▶ Spoločnosť má vlastných kuchárov, ktorí každý deň poskytujú zamestnancom bezplatný varený obed.
- ▶ Zamestnanci majú podiel na zisku.
- ▶ Spoločnosť dáva každému zamestnancovi 100 libier ako príspevok na charitu podľa vlastného výberu.
- ▶ Spoločnosť vytvorila radu zamestnancov, ktorá spravuje jej dobročinné projekty.

obchodné prínosy

- ▶ Zlepšený imidž spoločnosti.
- ▶ Spokojnosť zamestnancov.
- ▶ Atraktivnosť pre potenciálnych zamestnancov.
- ▶ Nadväzovanie kontaktov a vzťahov v komunite.

ocenenia

- ▶ Cena Kráľovnej za udržateľný rozvoj 2003 a ocenenie za udržateľnosť nadácie Civic Trust.
- ▶ 36. miesto v rebríčku SundayTimes – Najlepší malý a stredný podnik na zamestnanie sa v roku 2005.
- ▶ Sustainable Designer of theYear Award in the 2009 Building and UK-GBC Sustainability Awards.

IntegraLtd

Predmet činnosti: Stavebníctvo

Miesto: Brighton, Spojené Kráľovstvo

Rok založenia: 1993

Počet zamestnancov: 120

aktivity

- ▶ Darovanie materiálov, budovanie zimných prístreškov pre bezdomovcov, dobrovoľníctvo zamestnancov.
- ▶ Spolupráca s recyklačným družstvom v oblasti obmedzenia svojho vplyvu na životné prostredie.
- ▶ Písomná environmentálna politika.
- ▶ Používanie prírodných materiálov a poradenstvo.

obchodné prínosy

- ▶ Tvorba silných interných a externých partnerstiev.
- ▶ Nižšie náklady.
- ▶ Veľmi dobrá povest' a pozitívna publicita.

ocenenia

- ▶ Certifikát Investors in People Business Community.
- ▶ CitizenshipAward 2002.
- ▶ SussexHeritageTrust'sAward.

sektorovú prílohu podporila

SKANSKA

projekt Zodpovedné malé a stredné podniky na Slovensku realizuje

partneri

s podporou

za konzultácie ďakujeme

Sektorová príloha bola vytlačená v rámci projektu Zodpovedné malé a stredné podniky na Slovensku, ktorý podporuje Európska komisia. Európska komisia nezodpovedá za obsah prezentovaných informácií.

Chcete byť úspešný? Podnikajte zodpovedne

Sektorová príloha k príručke pre malých a stredných podnikateľov

Podnikať zodpovedne znamená dosahovať úspech spôsobmi, ktoré ctia etické hodnoty, vážia si ľudí a komunitu a chránia životné prostredie. Zodpovedné firmy sa snažia znížiť negatívne vplyvy na okolie, životné prostredie a ľudí a zvýšiť pozitívne pôsobenie firmy. Prinášame vám stručný prehľad hlavných tém a vplyvov v danom sektore a trendov spájaných so zodpovedným podnikaním v danom odvetví.

Dopad na životné prostredie a zdravie

Medzi najväčšie negatívne vplyvy motorovej dopravy v mestách patrí zhoršovanie kvality ovzdušia, zvyšovanie miery hluku, zaberanie životného priestoru, rastúca úmrtnosť a úrazovosť, nízka efektívnosť prepravy spojená s parkovacími problémami a dopravnými zápchami, či narastajúci problém obezity u populácie v dôsledku nedostatočného fyzického pohybu počas dňa. Cestná premávka má 64% podiel na znečistenom ovzduší a 33% podiel na emisiách CO₂. Okolo 370 tisíc Európanov zomiera každoročne v dôsledku znečisteného ovzdušia. Odhad nákladov na ochranu ovzdušia do roku 2020 predstavuje 609 miliárd euro.

Výber dodávateľov

Automobilový priemysel závisí od mnohých dodávateľov. Výberom dodávateľov, ktorí nepredstavujú riziko, dokáže výrobca eliminovať negatívny dopad svojho podnikania. Zodpovední dodávateľia využívajú prírodné a obnoviteľné zdroje, napr. penu do sedadiel z palmového a sójového oleja, dverovú výplň z kokosových vlákien a pod.

Linky

www.zodpovednepodnikanie.sk • www.cleanvehicle.eu • www.mobilityweek.eu • www.elektromobily.sk

nové trendy

Hybridné automobily

Hybridné automobily kombinujú spaľovací motor a elektromotor. Ich spotreba je veľmi nízka – na úrovni 1,4 až 1,8l/100km a množstvo emisií CO₂ je pod hranicou 100g/km. Prvým sériovo vyrábaným vozidlom s hybridnou technológiou na svete bola Toyota Prius prvej generácie.

Elektromobily

Elektrický motor funguje na princípe nabíjania batérií. Motor si môžete nabiť doma zo siete, na špeciálnych parkovacích miestach vybavených príslušným zariadením, ale aj počas jazdy, keď sa využíva energia pri brzdení. Paríž plánuje v roku 2012 spustiť program Autolib, v rámci ktorého bude v meste a jeho okolí k dispozícii 4000 elektrických áut.

Biopalivá

Biopalivá predstavujú kontroverzný trend, pretože spaľovanie niektorých biopalív produkuje podľa prieskumov ešte viac oxidu uhličitého než fosílna palivá a ich používanie zvyšuje ceny potravín.

Carsharing/Požičanie si auta

Ide o model požičania si auta na krátku dobu, napríklad hodinu. Firmy ponúkajúce túto možnosť majú po celom meste

vytvorenú sieť stanovišť, kde sú autá k dispozícii. Popri ekologickom efekte je pozitívom aj menej zaparkovaných a nepoužitých áut na uliciach.

Carpooling/Spoločné využívanie auta

Princípom tzv. carpoolingu je, že cestujete svojim autom alebo autom iného človeka a náklady na cestu si delíte. Pozitívom je, že sa šetria financie a znižujú emisie CO₂. Navyše sa posilňuje sociálny aspekt; ľudia si nájdu nových známych, utužia existujúce priateľstvá a pracovné vzťahy.

Ekologická jazda

Eko-jazda je riadenie vozidla takým spôsobom, aby sme pri jazde spotrebovali čo najmenej paliva, znížili emisie CO₂ a v konečnom dôsledku šetřili svoju peňaženku. Je to jazda, pri ktorej sa snažíme vypínať motor, keď vozidlo stojí, dodržiavať konštantnú rýchlosť vozidla, plynulejšie zrýchľovať a menej brzdiť. Rozbiehať sa má tak, aby sa pneumatiky neprešmykovali, postupne sa pridáva plyn a preraduje, až kým sa nedosiahne maximálna povolená rýchlosť.

LUMAG Sp. z o.o.

Predmet činnosti: výroba brzdového obloženia, brzdových doštičiek a trecích spojok.

Mesto, krajina: Budzyń, Poľsko

Rok založenia: 1988

Počet zamestnancov: 154

Webová stránka: www.lumag.pl

aktivity

- ▶ Každý týždeň sa pripravujú správy, ktoré hodnotia spokojnosť zákazníkov s výrobkami a návrhy na požadované zmeny.
- ▶ Certifikované systémy ISO 14001 a ISO 9001.
- ▶ Systém podľa normy ISO/TS 16949, ktorý reguluje požiadavky na kvalitu v svetovom automobilovom priemysle.
- ▶ Spoločnosť neutralizuje svoj odpad recykláciou a vzniknutý materiál používa ako surovinu do výroby.
- ▶ Dlhodobá podpora komunity.

obchodné prínosy

- ▶ Pozitívny imidž pomáha rozvoju a expanzii.
- ▶ Jednoduchší prístup k fondom z EÚ – v uplynulých rokoch firma získala viac ako 1 mil. € zo štrukturálnych fondov.
- ▶ Normalizácia kvality produktov cez ISO 9001 umožnila získať veľkých národných a zahraničných distribútorov.
- ▶ Vďaka zavedeniu systému v súlade s normou ISO/TS 16949 získala novú skupinu zákazníkov – výrobcov vozidiel.
- ▶ Charita a sponzoring priniesli firme pozitívne vnímanie miestnou komunitou.
- ▶ Vysoká lojalita zamestnancov.

ocenenia

- ▶ Ocenenie Wielkopolska Jakość (Veľkopoľská kvalita) v roku 2005.
- ▶ Zaradenie v rebríčku 500 najinovatívnejších poľských firiem, ktorú zostavoval Inštitút Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk, BRE Bank a Gazeta Prawna v roku 2005 a 2006.

PARAVAN GmbH

Predmet činnosti: technológie pre vozidlá pre ľudí s hendikepom

Mesto, krajina: Pfronstetten, Nemecko

Rok založenia: 1989

Počet zamestnancov: 73

Webová stránka: www.paravan.de

aktivity

- ▶ Otvorená firemná politika, zákazník môže pozorovať celý pracovný proces výroby svojej objednávky.
- ▶ Bezplatné vzdelávanie o bezpečnosti v premávke a ohodnotenie jazdy pre zákazníkov.
- ▶ Certifikát ISO 9001.
- ▶ Podpora asociácie hendikepovaných, ktorej firma poskytuje finančnú a materiálnu pomoc. Firma zamestnáva 5 hendikepovaných ľudí.
- ▶ Firemná škôlka.

obchodné prínosy

- ▶ Zvýšená motivácia, pracovná morálka a kreativita zamestnancov.
- ▶ Zlepšená reputácia a povedomie u potenciálnych zákazníkov.
- ▶ Rast ziskovosti a exportu (tretina produkcie sa vyváža).

ocenenia

- ▶ Ocenenie SkilledCraftsAward 2005 s finančnou cenou 25 000 euro.
- ▶ Finalista ocenia „Podnikateľ roka“ 2005.
- ▶ Medzinárodné ocenenie RehaCare 2005 za inovatívne výrobky.

projekt Zodpovedné malé a stredné podniky na Slovensku realizuje

partneri

s podporou

Sektorová príloha bola vytlačená v rámci projektu Zodpovedné malé a stredné podniky na Slovensku, ktorý podporuje Európska komisia. Európska komisia nezodpovedá za obsah prezentovaných informácií.

Chcete byť úspešný? Podnikajte zodpovedne

Sektorová príloha k príručke pre malých a stredných podnikateľov

Podnikať zodpovedne znamená dosahovať úspech spôsobmi, ktoré ctia etické hodnoty, vážia si ľudí a komunitu a chránia životné prostredie. Zodpovedné firmy sa snažia znížiť negatívne vplyvy na okolie, životné prostredie a ľudí a zvýšiť pozitívne pôsobenie firmy. Prinášame vám stručný prehľad hlavných tém a vplyvov v danom sektore a trendov spájaných so zodpovedným podnikaním v danom odvetví.

HLAVNÉ TÉMY A VPLYVY

Elektrotechnický priemysel na Slovensku sa stal v roku 2010 najväčším exportérom s najväčším podielom na tvorbe DPH a odsunul automobilový priemysel na druhé miesto. Produkciou viac ako 10 mil. televízorov (LCD, LED a plazma) sa stal v prepočte na jedného obyvateľa svetovou jednotkou.

Odpad

Elektronický odpad (staré počítače, mobily, televízory a iné spotrebiče) je najrýchlejšie rastúci druh odpadu na svete. V Európe rastie každoročne o 5%. Očakáva sa, že v Ázii sa jeho množstvo v najbližších piatich rokoch strojnásobí. Tento odpad je škodlivý pre životné prostredie, lebo obsahuje ťažké kovy ako olovo, ortuť, kadmium a nebezpečné chemikálie. Na Slovensku máme dobudovaný recyklačný priemysel (zber, separovanie a recyklácia) s perspektívou pre najbližších päť rokov.

Spotreba a recyklácia kovov

Recyklácia kovov a ďalšie metódy ako riešiť hroziacu surovinovú krízu sú témami aj v Európskom parlamente. Európa dnes na jednej strane čelí hroziacemu nedostatku cenných kovov, na strane druhej bez povšimnutia necháva svoje vlastné „ložiská“ na skládkach vyradenej elektroniky. Na získanie gramu zlata treba často vyťažiť až tonu rudy. Existuje však i jednoduchší spôsob získania surovín zo starých mobilov, televízorov, prehrávačov, rozhlasových prijímačov a ďalšej spotrebnej elektroniky.

Bezpečnosť

Bezpečnosť u elektrotechnických produktov je veľmi dôležitá. Diskutuje sa aj o elektromagnetickom vyžarovaní spotrebičov a jeho dopade na zdravie. Nadmerné využívanie niektorých spotrebičov vedie k nezdravému životnému štýlu (napr. nadmerné využívanie počítačov).

Kultúra prepúšťania

Počet zamestnancov v priemyselnej výrobe za posledné roky klesá. Najväčší percentuálny pokles bol v roku 2009 zaznamenaný v kategórii Výroba strojov a zariadení (-23%). Prepúšťanie zamestnancov by malo byť v spoločnosti správnym spôsobom oznámené všetkým zamestnancom. Malo by obsahovať všetky kroky, ktoré zamestnanec a zamestnávateľ v procese prepúšťania spoločne podstúpia tak, aby vplyv na externé a interné prostredie bol minimálny.

Spolupráca s univerzitami

Vo svete elektrotechniky sa najviac zarába ani nie tak na výrobe, ako na vývoji a inováciách. Aj na Slovensko, hoci naďalej zostáva skôr výrobnou ako vývojovou základňou, sa vďaka

Linky

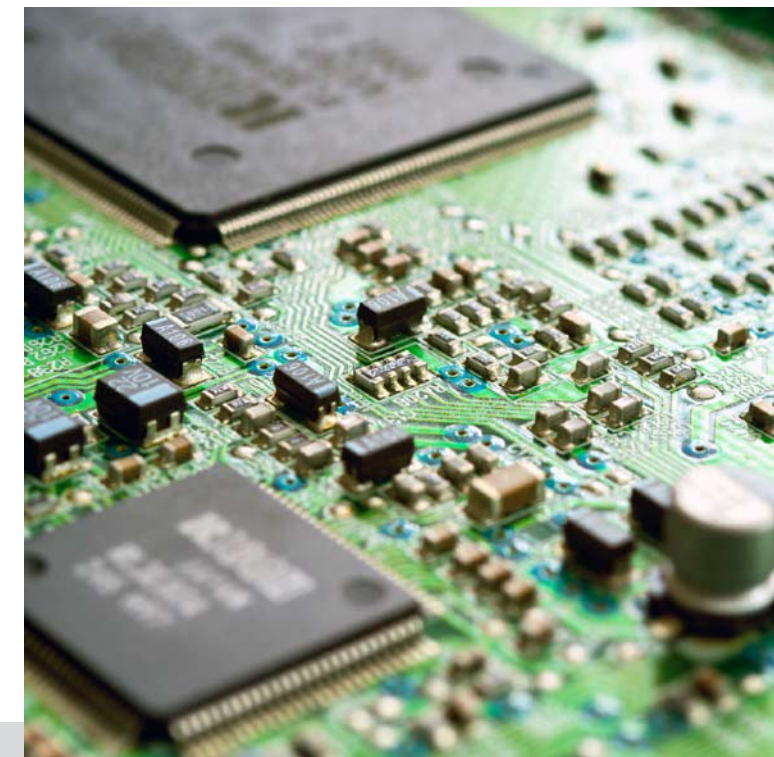
www.zodpovednepodnikanie.sk • www.envira.sk • www.engineering.sk

medzinárodným spoločnostiam postupne presúva aj časť vývojárskych kapacít. Oproti najvyspelejším krajinám sveta však výrazne zaostáva spolupráca univerzít a komerčných firiem, ktorá by umožňovala transfer technológií a znalostí a prinášala komerčne využiteľné trvalo udržateľné riešenia.

nové trendy

Sociálne a ekologické inovácie

Inovácie produktov môžu významne prispieť k tomu, aby sa náš životný štýl stal trvalo udržateľným. Inovatívny ekologický dizajn sa snaží o minimalizáciu materiálov a využívanie surovín, ktoré po skončení životnosti môžu byť použité na výrobu ďalších produktov. Nové technológie umožňujú spotrebičom a zariadeniam efektívne využívať elektrinu získanú z obnoviteľných zdrojov (vodná, veterná a slnečná energia).

Shields Environmental

Predmet činnosti: podpora telekomunikačného priemyslu pri recyklácii

Mesto, krajina: Purfleet, Spojené kráľovstvo

Rok založenia: 1979

Počet zamestnancov (2002): 110

Webová stránka: www.shields-e.com, www.fonebak.com

aktivity

- ▶ Spoločnosť zaviedla systém „Fonebak“, ktorý je prvou schémou na svete zaoberajúcou sa recyklovaním mobilných telefónov, mesačne ich spracuje 130 000.
- ▶ Cieľom je opätovne využiť čo najviac telefónov, aby sa obmedzil negatívny environmentálny dopad.
- ▶ Na základe skúseností v oblasti recyklácie, logistiky a globálneho marketingu tak spoločnosť ponúka službu, ktorá predvída požiadavky na riadenia EÚ týkajúceho sa odpadov.
- ▶ Environmentálny manažérsky systém certifikovaný podľa ISO 14001 a EMAS.

obchodné prínosy

- ▶ Stabilné obchodné vzťahy s mobilnými operátormi.
- ▶ Pozitívny vplyv na morálku zamestnancov.
- ▶ Lepšia reputácia spoločnosti Shields a jej veľkých obchodných klientov.
- ▶ Základ pre expanziu na iné európske a svetové trhy.
- ▶ Dobre platené pracovné miesta s vynikajúcimi možnosťami rozvoja.

ocenenia

- ▶ 2. miesto z 206 spoločností v šiestom BiTC Indexe zodpovedných firiem v roku 2002
- ▶ Víťaz Ocenenia za výnimočnosť v kategórii Environmentálny dopad v roku 2003.

Beacon Print

Predmet činnosti: Tlačiareň

Mesto, krajina: Uckfield, Spojené Kráľovstvo

Rok založenia: 1977 **Počet zamestnancov (2006):** 57

aktivity

- ▶ Spoločnosť je piatou vo Veľkej Británii, ktorá získala certifikát ISO 14001 a jedenástou, ktorá sa zaregistrovala do systému EMAS.
- ▶ V procese tlače sa nepoužíva škodlivý izopropyl alkohol (IPA).
- ▶ Atramenty sú na rastlinnej báze.
- ▶ Nízke emisie skleníkových plynov – spoločnosť je CO₂ neutrálna.
- ▶ Recyklácia veľkej časti všetkého vlhkého a suchého odpadu.
- ▶ Na spracovanie filmu sa nepoužívajú chemikálie.
- ▶ Použitá elektrina je z obnoviteľných zdrojov.
- ▶ Publikovanie externe overenej environmentálnej správy nominovanej na cenu ACCA 2003.

obchodné prínosy

- ▶ Spoločnosť odhaduje, že okolo 60 % jej obchodu získava vďaka politike a aktivitám zodpovedného podnikania
- ▶ Jednoduchší prístup k novým kontraktom
- ▶ Zlepšená povest' a vnímanie spoločnosti

ocenenia

- ▶ Spoločnosť získala viaceré ocenenia za svoju tlačiarenskú prácu a svoj záväzok voči životnému prostrediu, vrátane Ocenenia kráľovnej pre firmu za výnimočnú oddanosť udržateľnému rozvoju v roku 2003.

projekt Zodpovedné malé
a stredné podniky
na Slovensku realizuje

partneri

s podporou

za konzultácie ďakujeme

Sektorová príloha bola vytlačaná v rámci projektu Zodpovedné malé a stredné podniky na Slovensku, ktorý podporuje Európska komisia. Európska komisia nezodpovedá za obsah prezentovaných informácií.

Chcete byť úspešný? Podnikajte zodpovedne

Sektorová príloha k príručke pre malých a stredných podnikateľov

Podnikať zodpovedne znamená dosahovať úspech spôsobmi, ktoré ctia etické hodnoty, vážia si ľudí a komunitu a chránia životné prostredie. Zodpovedné firmy sa snažia znížiť negatívne vplyvy na okolie, životné prostredie a ľudí a zvýšiť pozitívne pôsobenie firmy. Prinášame vám stručný prehľad hlavných tém a vplyvov v danom sektore a trendov spájaných so zodpovedným podnikaním v danom odvetví.

Klimatická zmena a emisie

Globálne otepľovanie a zmeny klímy majú významný dopad na pestovanie plodín. Relatívne rýchly rast priemerných teplôt a extrémne výkyvy počasia spôsobujú problémy a výzvy, ktoré je potrebné riešiť. Podľa Európskej komisie pochádzalo v roku 1990 11 % skleníkových plynov vznikajúcich v Európskej únii z poľnohospodárstva. V roku 2004 tento údaj klesol na 9 %.

Zavlažovanie

V dôsledku rastúceho tlaku na spotrebu vody v poľnohospodárstve narastá globálny záujem o efektívne využívanie vody. Zadržovanie vody v krajine, jej efektívne využívanie, vrátane dažďovej vody, a recyklácia odpadovej vody môžu zmierniť problémy s jej nedostatkom.

Pesticídy a degradácia pôdy

Poľnohospodársku produkciu znehodnocuje množstvo činiteľov. Najobávanejšími sú choroby a škodcovia. Na ich elimináciu sa používajú pesticídy. Pozostatky látok na ochranu rastlín zostávajú aj po niekoľkých rokoch v pôde, vode a ovzduší a dostávajú aj do potravinového reťazca človeka. Dôležitým je zlepšenie manažmentu pôdy a spôsobov jej obrábania (napr.

bezorebný systém), aby sa minimalizovala pôdna erózia v krajine.

Genetické inžinierstvo

Poľnohospodárske plodiny, ktorým vedci v laboratóriách zmenili genetickú výbavu, sa pestujú v USA, Kanade, Číne, Indii, Brazílii, Južnej Afrike a ďalších krajinách. Európska únia je voči nim však opatrná. Budúcnosť ukáže, či sa Európa zaobíde bez zásahov genetických inžinierov do poľnohospodárstva, či nájde iné alternatívne spôsoby adaptácie, alebo jej budú hroziť neúrody a zdražovanie potravín.

Linky

www.zodpovednepodnikanie.sk • www.biospotrebiteľ.sk • www.ecotrend.sk • www.naturalis.sk • http://ec.europa.eu/agriculture/organic/home_cs • <http://permaculture.org.au/> • www.pfaf.org • www.green4v4.eu/cs/udrzitelne-zemedelstvi • <http://hostetin.veronica.cz/> • www.fscslovakia.sk • www.rodovystatek.cz/clanky.htm • www.stareodrudy.org • www.kosimesnadno.cz • www.symbiom.cz • www.sosna.sk • www.zivica.sk

nové trendy

Ekologické poľnohospodárstvo

Ekologické poľnohospodárstvo neznamena len vynechanie syntetických pesticídov a umelých hnojív. Je to komplexná filozofia poľnohospodárstva, založená na využívaní prírodného ekosystému a jeho procesoch. V EÚ tvorila v roku 2009 ekologicky obhospodarovaná plocha 5,7 % z celkovej poľnohospodársky využíwanej pôdy. Najväčší podiel ekologicky obhospodarovaných plôch je v Rakúsku (18,5 %), Švédsku (12,8 %) a Českej republike (10,6 %). Na Slovensku to je okolo 7 %.

Permakultúra

Permakultúra je trvalo udržateľný prístup k navrhovaniu vysoko produktívnych polí, ovocných sádov, parkov, lesov či fariem, ale aj celých ľudských usadlostí, obcí, sídlisk a miest. Priekopníci tohto trendu sú Bill Mollison, David Holmgren, Geoff Lawton a Sepp Holzer.

Environmentálne označovanie produktov

Biovýrobky

Od 1. júla 2010 v EÚ nadobudli účinnosť nové pravidlá označovania ekologických potravín. Je v nich zahrnutá aj požiadavka zobraziť nové logo EÚ, tzv. „eurolist“ („Euro-Leaf“). Okrem označenia EÚ sa naďalej používajú aj iné súkromné, regionálne či štátne logá.

Ekopolnohospodárstvo

Touto značkou sa na Slovensku označujú rastlinné a živočíšne výrobky vyprodukované v kontrolovanom ekologickom poľnohospodárstve, čiže bioprodukty (napr. obilie, zelenina, krmivá, vajcia, mäso a pod) a biopotraviny (napr. mlieko, cestoviny, chlieb, čaj, maslo a pod.) Značku kontroluje spoločnosť Naturalis SK, ktorá je zároveň aj certifikačným orgánom.

Produkt ekologického zemeďelstvá

Dovezené výrobky označené touto ekoznačkou boli vyrobené v Českej republike bez použitia umelých hnojív, pesticídov a s citlivým prístupom k zvieratám. Samozrejme, z environmentálneho hľadiska je ideálnejšie kupovať lokálne produkty, ale české bioprodukty sú z hľadiska kvality a rozmanitosti tiež veľmi vyhľadávané.

Environmentálne vhodné obhospodarovanie lesov

Forest Stewardship Council – FSC je medzinárodná nezisková organizácia, ktorá už pôsobí aj na Slovensku a podporuje ekologické, sociálne prínosné a ekonomicky životaschopné obhospodarovanie lesov. Logo FSC umožňuje spotrebiteľom identifikovať produkty vyrobené z dreva, ktoré pochádza z dobre a zodpovedne obhospodarovaných lesov.

Uvedomelý spotrebiteľ

So zvyšujúcou sa náročnosťou na kvalitu produktov a s rastúcim environmentálnym povedomím obyvateľov sa mení aj spotrebiteľské správanie. Priaznivo vyzerá aj situácia na Slovensku, kde biopotraviny a produkty šetrné k životnému prostrediu dostali priestor aj v obchodných reťazcoch. Súčasný trend možno vidieť aj na prispôbovaní sa slovenských firiem, napríklad pri poskytovaní tzv. biocateringov a pod. Sektor biopotravín si aj napriek finančnej kríze dokázal udržať svoju pozíciu. Množstvo predaných potravín a nápojov s prívlastkom „bio“ napríklad v Nemecku narástol v roku 2009 o 2%.

projekt Zodpovedné malé a stredné podniky na Slovensku realizuje

partneri

s podporou

za konzultácie ďakujeme

Sektorová príloha bola vytlačená v rámci projektu Zodpovedné malé a stredné podniky na Slovensku, ktorý podporuje Európska komisia. Európska komisia nezodpovedá za obsah prezentovaných informácií.

príklad z praxe

PeezeCoffee

Predmet činnosti: praženie kávy

Mesto, krajina: Arnhem, Holandsko **Rok založenia:** 1879

Počet zamestnancov (2002): 39 **Webová stránka:** www.peeze.nl

aktivity

- ▶ Riaditeľ/majiteľ spoločnosti Peeze vymyslel mnoho inovačných zlepšení, ktoré spoločnosť zadarmo poskytuje záujemcom na trhu.
- ▶ Štýl manažmentu je otvorený a neformálny a riaditeľ/majiteľ spoločnosti trávi veľa času so svojimi zamestnancami.
- ▶ Peeze bola prvou spoločnosťou, ktorá bola nositeľkou obchodnej značky Max Havelaar. Táto značka znamená, že malí farmári v rozvojových krajinách dostávajú za svoje výrobky spravodlivú cenu a pracujú vo vhodných podmienkach. Pri pestovaní kávy sa nepoužívajú žiadne hnojivá a ani chemické pesticídy a kávové plantáže sú umiestnené medzi stromami, aby sa predišlo erózii pôdy a súčasne aby sa dosiahla udržateľnosť malých farmárov.
- ▶ Spoločnosť uznáva potrebu vyváženosti pracovného a súkromného života, a preto je nadčas len veľmi výnimočným prípadom.
- ▶ Spoločnosť Peeze súčasne vlastní telocvičňu, ktorú môžu využívať zamestnanci a ich rodiny.
- ▶ Spoločnosť Peeze je zástancom rovnakých príležitostí a ženy zastávajú rozličné manažérske pozície.
- ▶ Rozpočet spoločnosti na školenia dosahuje 1,6% celkových nákladov na pracovníka, čo je takmer dvojnásobok rozpočtu priemerného malého a stredného podniku v Holandsku (0,85%).
- ▶ Chladenie v továrni zabezpečuje uskladnená a odparujúca sa dažďová voda. Prebytok tepla, vznikajúceho pri pražení, sa takisto opätovne využíva. Inovačný proces praženia kávy zredukoval spotrebu vody o 99%.
- ▶ Prírodný odpad, akým je napríklad povrch kávových zŕn sa kompostuje.

obchodné prínosy

- ▶ Dobrá reputácia.
- ▶ Šetrenie nákladov.
- ▶ Spokojní pracovníci.

ocenenia

- ▶ Podnikateľ roka v 1997, provincia Gelderland.
- ▶ Nominácia na Ocenenie sektorových inovácií v roku 2002.

Chcete byť úspešný? Podnikajte zodpovedne

Sektorová príloha k príručke pre malých a stredných podnikateľov

Podnikať zodpovedne znamená dosahovať úspech spôsobmi, ktoré ctia etické hodnoty, vážia si ľudí a komunitu a chránia životné prostredie. Zodpovedné firmy sa snažia znížiť negatívne vplyvy na okolie, životné prostredie a ľudí a zvýšiť pozitívne pôsobenie firmy. Prinášame vám stručný prehľad hlavných tém a vplyvov v danom sektore a trendov spájaných so zodpovedným podnikaním v danom odvetví.

Energie a voda

Hotely môžu eliminovať svoj negatívny dopad na životné prostredie zvýšením energetickej efektívnosti, napríklad využívaním obnoviteľných zdrojov energie, inštaláciou a používaním fotobuniek, časovačov atď. Nie menej je dôležitá aj efektívnosť v používaní vody, napríklad zabezpečením toaliet so šetrným splachovaním, inštaláciou nízko prietokových hlavíc na sprchách a pod.

Odpad a toxické látky

V hoteloch vzniká veľa odpadu, preto je dôležité odpad separovať a nabádať k tomu hostí aj zamestnancov. Značné riziko predstavuje aj narábanie s nebezpečnými a toxickými látkami, ktoré treba skladovať v pevnom balení a s priliehajúcim viečkom. Výhodiskom môže byť minimálne používanie jedovatých látok a čistiacich prostriedkov. Odporúča sa používať práce prostriedky bez fosfátov a kde je to možné, využívať mechanické čistenie.

Výber dodávateľov

Hotel má veľkú spotrebu materiálov. Je vhodné mať environmentálnu politiku nákupu a nakupovať výrobky z recyklovaných materiálov (papier, toaletné potreby a kancelárske potreby), energeticky efektívne spotrebiče, preferovať väčšie balenia tovarov a uprednostňovať miestnych dodávateľov. Keďže vo svete stúpa preferencia surovín a výrobkov v bio a eko kvali-

te, môže hotel alebo reštaurácia na ich ponuke založiť svoju marketingovú politiku, odlíšiť sa od konkurencie a pritaľnúť klientelu, pre ktorú je ochrana životného prostredia dôležitá.

Miestna komunita

Okrem nákupu od miestnych dodávateľov môže hotel vyzvať aj svojich hostí, aby podporili regionálnych predajcov, ktorí spotrebovali pri výrobe svojich produktov menej energie, než veľké reťazce a nezatažili životné prostredie dopravou. Pozitívne pôsobí, ak dáte hosťom tipy, kde môžu ochutnať miestne špeciality a navštíviť trhy ponúkajúce domáce potraviny z miestnych zdrojov, či už mäso, syry, víno alebo suveníry od miestnych remeselníkov.

Krajina

Na pozemku, ktorý patrí k hotelu, je vhodné pestovať len rastliny a stromy s rýchlou adaptabilitou v danom prostredí a používať organické hnojivá. Vypestované ovocie a zeleninu môže hotel využiť pre potreby reštaurácie.

Linky

www.zodpovednepodnikanie.sk • www.sazp.sk • www.eco-label.com • ec.europa.eu/environment/ecolabel • www.traintoecolabel.org • www.gogre-entravelgreen.com • www.ecotrend.sk

nové trendy

Environmentálna certifikácia Európsky kvet

Program európskej ekoznačky bol spustený v roku 1992 s cieľom podporiť propagáciu produktov a služieb šetrných k životnému prostrediu. Produkty a služby, ktoré získajú ekoznačku Európsky kvet, tak môžu prezentovať svoju environmentálnu politiku spôsobom ľahko identifikovateľným pre potenciálnych zákazníkov. Ekoznačka Európsky kvet je určená aj pre oblasti služieb a pre všetky ubytovacie zariadenia, pričom nezáleží na ich kapacite či lokalite. Certifikácia vyžaduje splnenie 29 povinných kritérií a získanie stanoveného počtu bodov deklarováním časti z 90 voliteľných kritérií. Kritéria sú rozdelené podľa jednotlivých oblastí: energia, voda, recyklácia a odpady, čistiace a dezinfekčné prostriedky a environmentálny manažment. Certifikáciu európskej ekoznačky u nás zabezpečuje Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP), ktorá prijíma žiadosti a usmerňuje uchádzačov pri plnení kritérií. Na Slovensku sú priekopníkmi v oblasti ekologického hotelierstva bratislavská rezidencia Mamaison Residence Šulekova a Hotel Dália v Košiciach.

NordiaManagementOy

Predmet činnosti: podpora a rozvoj podnikov v turizme prostredníctvom kapitálových investícií

Mesto, krajina: Helsinki, Fínsko

Rok založenia: 1989

Počet zamestnancov: 4

Webová stránka: www.nordiamanagement.fi

aktivity

- ▶ Firma, do ktorej sa investuje, musí vždy fungovať lokálne a byť súčasťou komunity, s ktorou udržiava vzťahy. Striktne sa prihliada na jej zodpovedné zaobchádzanie so zamestnancami, starostlivosť o spokojnosť zákazníka a o vzťahy s jej partnermi.
- ▶ Investíciu je možné v spoločnosti ponechať dlhšie a poskytnúť jej tak väčšiu podporu.
- ▶ Zamestnanci spoluzakladali mimovládnu organizáciu Finnish Business&Society. Táto organizácia je sieť spoločností, ktorej účelom je rozširovať zodpovedné podnikanie. V súčasnosti má 56 členov a zamestnanci Nordia zastávajú miesto predsedu správnej rady a pokladníka. Na vykonávanie týchto funkcií môžu využívať pracovný čas.
- ▶ Zamestnanci Nordia majú rozšírenú zdravotnú starostlivosť a zmluvu s privátnou klinikou, môžu si upravovať pracovný čas podľa potreby a rozvíjať svoje schopnosti na tréningoch a školeniach.

obchodné prínosy

- ▶ Dôvera partnerov vďaka transparentnému prístupu spoločnosti.
- ▶ Dobrá reputácia u investorov.
- ▶ Uznanie verejnej správy – niektoré spoločnosti, do ktorých Nordia investovala, poslúžili ako príklady v publikácii Európskej komisie.

AlastairSawday's

Predmet činnosti: publikácia alternatívnych cestovných sprievodcov

Mesto, krajina: Bristol, Spojené Kráľovstvo

Rok založenia: 1994 **Počet zamestnancov (2006):** 30

Webová stránka: www.sawdays.co.uk

aktivity

- ▶ Spoločnosť v súčasnosti vydáva 20 sprievodcov v sérii Výnimočné miesta, ktoré zdôrazňujú kultúrne a eticky uvedomelú turistiku.
- ▶ Spoločnosť má písomne spracovanú etickú a environmentálnu politiku.
- ▶ Sawday's je neutrálnou spoločnosťou z hľadiska emisií skleníkových plynov, svoje emisie kompenzuje prostredníctvom „ClimateCare“.
- ▶ Dopravná politika zahŕňa bicykle pre zamestnancov, firemné autá na LPG a recyklovanie oleja z varenia.
- ▶ Používanie recyklovaného papiera, obmedzenie jeho celkovej spotreby.
- ▶ Spoločnosť používa fair-trade a bio výrobky všade, kde môže.
- ▶ Kancelária je v špeciálnej ekologickej budove, ktorá je vyhrievaná biomasou, izolovaná a využíva dažďovú vodu a slnečnú energiu.
- ▶ Pružná štruktúra manažmentu.
- ▶ Flexibilná pracovná doba.

obchodné prínosy

- ▶ Motivácia zamestnancov.
- ▶ Odlíšenie sa na trhu.
- ▶ Šetrenie nákladov vďaka environmentálnym opatreniam.
- ▶ Rozširovanie povedomia o ohľaduplnom turizme a ekologických problémoch.

projekt Zodpovedné malé a stredné podniky na Slovensku realizuje

partneri

s podporou

za konzultácie ďakujeme

Sektorová príloha bola vytlačená v rámci projektu Zodpovedné malé a stredné podniky na Slovensku, ktorý podporuje Európska komisia. Európska komisia nezodpovedá za obsah prezentovaných informácií.

